

Spis treści

Wstęp	7
1. Zróznicowanie Europy Środkowo-Wschodniej	9
1.1. Struktura etniczna	9
1.1.1. Uwagi ogólne	9
1.1.2. Zmiany w strukturze etnicznej EŚW w XX wieku (do początku lat 90.)	11
1.1.3. Zmiany w strukturze etnicznej EŚW od 1989 roku	23
1.2. Struktura wyznaniowa	31
1.3. Zróznicowanie kulturowe, polityczne i ekonomiczne	42
1.3.1. Kryterium kulturowe.	42
1.3.2. Kryterium polityczne	50
1.3.3. Kryterium ekonomiczne	54
2. Najważniejsze kwestie narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej po 1989 roku	58
2.1. Kluczowe pytania	63
2.2. Typologia współczesnych kwestii narodowościowych	71
2.2.1. Kryterium: secesja	73
2.2.2. Kryterium: tradycje państwowe i kultura polityczna	83
2.2.3. Kryterium: sposób uzyskania (lub odzyskania) suwerenności	92
3. Terytoria sporne w Europie Środkowo-Wschodniej	96
3.1. Przyczyny niestabilności granic i roszczeń terytorialnych	97
3.2. „Najgorętsze” spory terytorialne w Europie Środkowo-Wschodniej	114
3.2.1. Wielka Bułgaria (Велика България).	117
3.2.2. Wielkie Węgry (Nagy-Magyarország)	120
3.2.3. Wielka Albania/Albania Etniczna (Shqipëria Etnike)	124
3.2.4. Wielka Rumunia (România Mare)	130

3.2.5. Wielka Macedonia/Zjednoczona Macedonia (Обединета Македонија)	134
3.2.6. Wielka Serbia, Wielka Chorwacja, Wielka Bośnia, Wielka Czarnogóra (Велика Србија, Velika Hrvatska, Velika Bosnia, Велика Српна Гора)	136
3.2.7. Wielka Słowenia/Zjednoczona Słowenia (Zedinjena Slovenija) . . .	147
3.2.8. Wielka Grecja (Μεγάλη Ελλάδα).	149
3.2.9. Wielka Finlandia (Suur-Suomi).	152
3.2.10. Tysiącletnia Rzesza, Imperialne Włochy, stalinowski ZSRR	157
3.3. Pozostałe spory terytorialne w Europie Środkowo-Wschodniej	159
 4. Mniejszości narodowe, państwa zorientowane narodowo i „zagraniczne jczyzny”: model analityczny Rogersa Brubakera i jego krytyka	164
 5. „Klimat etniczny” w państwach Europy Środkowo-Wschodniej – próba typologizacji	178
5.1. Rodzaje „klimatów etnicznych”	178
5.2. Klasyfikacja państw na podstawie kryterium „klimatu etnicznego” . .	181
5.3. Typy konfliktów etnicznych na poziomie lokalnym	183
 Bibliografia	189
Źródła	189
Opracowania	191
 Wykaz tabel	196
 Wykaz rysunków	198